

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

гр. София 1000, ул. "6-ти септември", № 29

Рег. № Т-2141 екз.
..... 02-02 2006 г.

*В. Буков. № 11/2005 г.
Да се разгледа въпроса
съседи 14.02.2006*

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

от Румен Петков - министър на вътрешните работи
по конституционно дело № 11/2005 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 19.01.2006 г. съм конституиран като заинтересувана страна по конституционно дело № 11/2005 г., образувано по искане на Главния прокурор на Република България за обявяване на противоконституционност на чл. 132 г, ал. 3 от Закона за изпълнение на наказанията (ЗИН), създаден с § 81 от Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията, обн. ДВ бр. 62 от 2002 г. В искането на Главния прокурор са наведени доводи за противоречие на атакуваната законова норма с чл. 34, ал. 2, чл. 32, ал. 1 и чл. 30, ал. 5, изр. второ от Конституцията на Република България.

Съгласно разпоредбата на чл. 132 г, ал. 3 от ЗИН, предмет на контрол за конституционност в настоящото производство, кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите подлежи на проверка от администрацията. Систематичното място на тази разпоредба е в глава 12 на ЗИН, озаглавена "Изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража". С оглед на това, при проверката за съответствие на нормата на чл. 132 г от ЗИН с конституционните разпоредби следва да се изходи, на първо място от особения статут на лицата, чиято кореспонденция подлежи на проверка, а именно тези с наложена мярка за неотклонение задържане под стража.

Съгласно чл. 147, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс, мерките за неотклонение, и в частност задържането под стража, се налагат с цел да се попречи на обвиняемия да се укрие, да извърши престъпление или да осуети привеждането в изпълнение на влязлата в сила присъда. По същността си мярката за неотклонение "задържане под стража" представлява принудително задържане на обвиняемия, респективно уличения, в затворено помещение без възможност за свободно придвижване, като контактите му с външния свят са ограничени и строго регламентирани.

Разпоредбата на чл. 129, ал. 1 от ЗИН постановява, че лицата с мярка за неотклонение задържане под стража се настаняват в следствения арест в района, в който се води досъдебното производство или се разглежда делото.

Следователно, в хипотезата на разглежданата законова норма контролът върху кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите с наложена мярка за неотклонение "задържане под стража" се налага с оглед гарантиране на реда в местата, където тези мерки се изпълняват, защита на сигурността на тези лица, другите задържани и администрацията като цяло, както и да им отнеме възможността да извършат друго престъпление.

На следващо място, в хода на контрола за конституционностъобразност следва да се отчете значенето на използвания от законодателя израз "проверка на кореспонденцията". По същността си проверката представлява преглед, с цел да се установи достоверността или наличността на нещо. В този смисъл Български тълковен речник - стр. 683. С оглед на това, използваният от законодателя израз в нормата на чл. 132 г, ал. 3 от ЗИН не следва да се схваща като нарушаване на свободата и тайната на кореспонденцията, посредством нейното ограничение и контрол на съдържанието, а по скоро като чисто физически, документално формален преглед по възпитателни, охранителни и режимни причини, наложени от специфичния статут на лицата спрямо които се прилага.

Във връзка с изложеното не следва да бъдат приети за основателни доводите изложени от Главния прокурор на Република България за противоречие на чл. 132 г, ал. 3 от ЗИН с чл. 34, ал. 2 от Конституцията.

Конституцията на Република България признава и защитава неприкосновеността на личния живот на гражданите (чл. 32), на жилището (чл. 33), на свободата и тайната на кореспонденцията и другите съобщения (чл. 34), но не ги абсолютизира. В тази връзка, разпоредбата на чл. 57, ал. 1 от Конституцията, макар и да постановява, че основните права на гражданите са неотменими, в ал. 2 на същата норма изрично

установява, че не се допуска злоупотреба с права, както и тяхното упражняване, ако то накърнява права или законни интереси на други.

С оглед на това, в чл. 132 г, ал. 1 от ЗИН изрично е записано правото на обвиняемите на кореспонденция. Обстоятелството, че в ал. 3 на същата разпоредба е предвидена проверка на кореспонденцията от страна на администрацията не води до извода, че се касае до ограничаване на свободата и тайната на кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите с мярка за неотклонение "задържане под стража". Напротив, посредством нормата на чл. 132 г, ал. 3 от ЗИН се създава възможност за упражняване на правото на кореспонденция, но по ред, наложен от статута на тези лица, спрямо които е взета мярка за неотклонение "задържане под стража".

В подкрепа на този извод е и разпоредбата на чл. 37, ал. 2 от ЗИН, приложима по силата на чл. 128 от ЗИН и спрямо лицата с наложена мярка за неотклонение "задържане под стража", съгласно която писмата, молбите и жалбите на изтърпяващите наказание "лишаване от свобода" до изчерпателно изброени държавни институции (Народното събрание, до Президента на Република България, Министерския съвет, Министерството на правосъдието, Министерството на вътрешните работи, до прокуратурата, съда, следствието и до органите по правата на човека към ООН и към Съвета на Европа) не могат да бъдат преглеждани от администрацията, ако са изпратени в запечатан плик.

Въз основа на изложеното за липсата на противоречие на разпоредбата на чл. 132 г, ал. 3 от ЗИН с чл. 34, ал. 2 от Конституцията, не могат да се подкрепят и доводите на Главния прокурор на Република България за противоречие на атакуваната законова норма с чл. 32, ал. 1 от Конституцията, която установява неприкосновеност на личния живот на гражданите. Проверката на кореспонденцията на обвиняемите и подсъдимите с мярка за неотклонение задържане под стража от администрацията на следствените арести не следва да се схваща като намеса в техния личен живот, а като гаранция за свободното упражняване на това право не само от конкретното лице, но и от всички намиращи се в местото за изпълнение на тази мярка.

Не на последно място, следва да се оставят без уважение и доводите, изложени от Главния прокурор на Република България за противоречие на чл. 132 г, ал. 3 от ЗИН с чл. 30, ал. 5 от Конституцията, съгласно която всеки има право да се среща насаме с лицето, което го защитава, като тайната на техните съобщения е неприкосновена. Законът за изпълнение на наказанията, в разпоредбата на чл. 132 б, ал. 1 изрично постановява, че обвиняемите и подсъдимите имат право на среща със своя защитник незабавно след задържането им. Редът и правилата за тези свиждания е установен в ал. 2 и ал. 3 на този текст. Съгласно ал. 2, на чл.

132 б от ЗИН, по време на срещите със защитника, обвиняемите и подсъдимите могат да предават или да получават само писмени материали във връзка с делото, съдържанието на които не подлежи на проверка. Ал. 3 на тази норма, пък изрично постановява, че разговорите със защитника не могат да бъдат подслушвани или записвани.

С оглед на това и предвид различния предмет на регулирани обществени отношения на законовата и конституционната правна норма същите са несъотносими една спрямо друга, поради което и доводите за тяхното противоречие следва да се оставят без уважение.

Изложеното до тук намира своето основание и в Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, част от вътрешното право на страната по силата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията. Съгласно чл. 8 от Конвенцията, намесата на държавните власти в упражняването на правото на неприкосновеност на личния и семеен живот, на жилището и тайната на кореспонденцията, е допустимо в случаите, предвидени в закон и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната за предотвратяване на безредици и престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите.

Предвид изложеното, следва да се приеме, че атакуваната от Главния прокурор на Република България норма на чл. 132 г, ал. 3 от Закона за изпълнение на наказанията (ЗИН), създадена с § 81 от Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията, обн. ДВ бр. 62 от 2002 г. не противоречи на конституционни разпоредби.

МИНИСТЪР:

